

Förlängd koncession för befintlig 44 kV luftledning, Tosätter och Sörforsa i Hudiksvalls kommun Gävleborgs län

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

Ansökan om förlängd nätkoncession för linje

Projektorganisation

Ellevio AB
115 77 Stockholm

Telefonväxel: 08-606 00 00
Org.nr: 556037-7326

Projektledare och ansvarig tillståndsfrågor: [REDACTED]

MKB

NEKTAB, Nordisk ElkraftTeknik AB
Flöjelbergsgatan 20 C
431 37 Mölndal
www.nektab.se

Uppdragsledare och handläggare: [REDACTED]

2022-06-01

2021-102830-0005

Innehållsförteckning

1	Inledning	4
2	Samrådets genomförande	4
3	Yttranden och bemötanden	5
3.1	Länsstyrelsen och kommuner	5
3.2	Övriga myndigheter och statliga verk	8
3.3	Företag och föreningar	9
3.4	Fastighetsägare, rättighetshavare och närboende	10

2022-06-01

2021-102830-0005

1 Inledning

Syftet med föreliggande samrådsredogörelse är att sammanfatta samtliga yttranden från myndigheter, organisationer, företag, fastighetsägare och övriga berörda som inkommit under genomfört samråd. Ellevio bemöter de inkomna synpunkterna i denna samrådsredogörelse.

Samrådsredogörelsen utgör en bilaga till miljökonsekvensbeskrivningen som i sin tur utgör en del av koncessionsansökan.

2 Samrådets genomförande

2021-06-15 skickades ett samrådsunderlag ut till myndigheter och särskilt berörda parter enligt sändlista i tabell 1 nedan. Fastighetsägare och närboende fick ett brev med kortare information om projektet och om var fullständigt underlag fanns att hämta. Svarstiden för yttranden sattes till 2021-07-16. Svar som inkommit senare har även de beaktats, detta i och med att Länsstyrelsen i Gävleborgs län begärt anstånd till 2021-09-16. Under samrådsperioden har fullständigt underlag funnits tillgänglig på Ellevios hemsida www.ellevio.se/samrad.

Avgränsningarna för vilka som informerats är satta efter Ellevios och dess konsult NEKTABs kunskaper och efterforskningar om vilka som bedriver aktiviteter i området och som kan tänkas bli påverkade av aktuellt projekt. Inkluderades gjorde också alla myndigheter som kan tänkas ha åsikter och information att bidra med.

Tabell 1. Samrådsparter i föreliggande samråd.

Myndigheter	Inkom med svar
Länsstyrelsen Gävleborg	Begärt anstånd till 2021-09-16
Hudiksvalls kommun	2021-07-01
Försvarsmakten	2021-06-23
Trafikverket	2021-07-05
Strålsäkerhetsmyndigheten	2021-07-16
Elsäkerhetsverket	2021-07-09
Sveriges Geologiska Undersökningar (SGU)	2021-07-30
Statens Geotekniska Institut (SGI)	2021-09-08
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)	2021-07-27
Svenska Kraftnät	2021-08-31
Skogsstyrelsen	2021-07-02
Riksantikvarieämbetet	-

Naturvårdsverket	-
Företag och föreningar	
Skanova	2021-07-20
Post och telestyrelsen	-
Naturskyddsföreningen	-
Friluftsförbundet	-
Riksförbundet Enskilda vägar	-
Gävleborgs läns Ornitologiska Förening (GLOF)	2021-06-15
Lantbrukarnas Riksförbund (LRF)	-
Svenska Turistföreningen	-
Sveriges hembygdsförbund	-
Jägareförbundet Gävleborgs län	-
Övriga	
Fastighetsägare, rättighetshavare och närboende	Varierande datum

3 Yttranden och bemötanden

3.1 Länsstyrelsen och kommuner

Länsstyrelsen i Gävleborgs län sammanvägda bedömning är att arbetsförslaget inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan utifrån 10–13 §§ miljöbedömningsförordningen. I den sammanvägda bedömningen har hänsyn tagits till att sökande redan har elkoncession i aktuellt område. Projektet innefattar endast en förlängning av nätkoncession på redan påverkad mark. Bedömningen har gjorts utifrån kraftledningarnas utformning och omfattning samt påverkan på den fysiska miljön.

Vidare ska miljökonsekvensbeskrivningen även redovisa vilka underhålls- och skötselåtgärder som blir aktuella och hur dessa kan komma att påverka miljön i allmänhet och utpekade natur- och kulturvärden i synnerhet. De skadeförebyggande åtgärderna bör redovisas på ett tydligt sätt i form av konkreta åtgärder, inte bara som möjliga metoder. Av MKB:n ska framgå om ledningen står i överensstämmelse med kommuns översiktsplan, eventuella fördjupade översiktsplaner och berörda detaljplaner.

Längs sträckan Norränge-Tosätter ligger ett planerat naturreservat i Enångersån som även ingår i Natura-2000 nätverket. Inom reservat ska de träd som tas ner i möjligast mån lämnas kvar som död ved.

Artskyddet bör belysas i MKBn och resonemang föras kring huruvida det förekommer skyddade arter i aktuellt område samt hur de eventuellt påverkas av planerad verksamhet. Verksamhetsutövaren bör även diskutera kring hur hänsyn kommer att tas till eventuella förekommande arter samt ifall en dispensansökan eller 12:6-samråd kan bli aktuellt.

Vad det gäller kreosotstolpar så anser länsstyrelsen att dessa inte ska användas i värdefulla våtmarker, det är alltså inte acceptabelt att placera kreosotstolpar varken i våtmark eller annan värdefull natur. När det gäller träkonstruktioner i skyddad natur så är länsstyrelsen skeptiska även mot tryckimpregnerade träkonstruktioner.

Utöver ovanstående så upplyser Länsstyrelsen även om allmänna punkter om vad en MKB ska innehålla och vilka övriga bestämmelser som ska beaktas.

Ellevios bemötande

Gällande vilka underhållsåtgärder och skyddsåtgärder som kommer att utföras på vilken plats kan detta först avgöras när tiden för underhåll närmar sig. Mer om detta kan läsas i avsnitt "6.2.2 Skadeförebyggande åtgärder" i MKB:n.

Träd som tas ner inom Natura 2000-området vid Enångersån kommer att i möjligast mån lämnas kvar som död ved.

Ellevio har ingen intern restriktion mot användning av impregnerade trästolpar i våtmarker eller intill vattendrag och sjöar. Detta i och med att spridningen enligt utförda studier är så pass begränsad även i blötare områden. Inför stolpbyte ses dock stolpplaceringarna över och justeras om placeringen kan förbättras. Generellt undviks, om möjligt, blöta områden i våtmarker och översvämningssmarker intill sjöar och vattendrag.

Övriga punkter och bestämmelser som Länsstyrelsen belyser kommer att beaktas.

Hudiksvalls kommun uppger att det för närvarande tas fram en ny kommuntäckande översiktsplan som ska ersätta den gällande från år 2008. Samråd startar den 16 augusti 2021. I samrådet föreslår kommunen ny markanvändning i bland annat Delsboområdet, vilket när planen vunnit laga kraft, kommer att ha implikationer på den västligaste delen av sträckan där ledningen börjar i Delsbo. Kommunen pekar ut dels ett område för bostäder norr om väg 84, dels ett verksamhetsområde både norr och söder om väg 84.

Handlingarna behöver kompletteras med bättre/tydligare kartor och bilder till nästa steg i ansökningsprocessen.

Det finns information om ledningar generellt i handlingarna, bra faktastycken men de behöver kompletteras med uppgifter om vad som gäller längs just den här ledningen. I text nedan har en del frågor om detta skrivits för att visa var det behöver finnas sådan information.

Det kan vara intressant att veta när ledningen kom till och inte bara "att ledningen har funnits på platsen sedan lång tid tillbaka och allmänheten torde vara van vid den". Hur var den ursprungliga ledningen? Vilka ändringar har utförts sedan den ursprungliga ledningen kom till?

Är nedgrävning av den här typen av ledning ett alternativ till luftledning? Det behöver framgå i handlingarna någonstans mer tydligt varför luftledningen ska vara kvar och vad alternativ till luftledning skulle innebära både i kostnader och miljökonsekvenser

I miljökonsekvensbeskrivningen bör det finnas utförligare beskrivning om hur ledningen påverkar skyddade områden och övriga naturområden och vad det skulle innebära att dra ledningen runt dessa.

Det behövs också en utförligare beskrivning av hur ledningen påverkar vattendrag som den korsar, inte bara beskrivning för de vattendrag som har miljö kvalitetsnormer. Figur 9 på sidan 21 behöver förstoras, det är svårt att se beteckningarna på vattendragen.

På sidan 20 står ”Strömgenomgång är vanligast vid ledningar med lägre spänningar där det är kortare avstånd mellan faslinorna. Kollisioner är vanligast vid högre spänningar där faslinor har större avstånd och även kan sitta på olika höjd”. Vilken typ av ledning är just den här ledningen? Räknas den till en ledning med lägre spänning eller högre spänning? Är det kortare eller större avstånd mellan faslinorna?

Ellevios bemötande

Ellevio har uppmärksammat att en ny översiktsplan är under framtagande. Då arbetet med ny markanvändning fortfarande är en tid bort behöver Ellevio dock fortfarande säkra befintliga ledningar med förnyat tillstånd varför aktuell koncessionsprocess med ledningarna i befintligt utförande kommer att fortgå. Vid förändrad markanvändning är en omlokalisering av ledningen inte omöjlig men kommunen får då inkomma med en förfrågan om ledningsflytt. Skulle det bli aktuellt med ombyggnation av ledningen kommer ny koncession att sökas när det blir aktuellt.

Delsträcka kallad AL11S1 byggdes år 1909 och en del mindre justeringar har gjorts sen dess men ledningens huvudsakliga utformning och sträckning är densamma. Delsträcka AL21S1 byggdes runt år 1965 och inga förändringar gjorts i ledningens huvudsakliga utformning eller sträckning.

Nedgrävning av aktuell ledning är inte ett alternativ. Läs vidare motivering i avsnitt 3.3 Studerade alternativ i MKB:n.

Påverkan på ytvatten eller miljö kvalitetsnormer för ytvatten kommer inte att tas upp vidare i MKB:n då befintlig luftledning inte har några stolpar i eller direkt intill en sjö eller vattendrag. Ett korsande luftledningsspänn med faslinor högt över vattenytan medför ingen påverkan på vattnets kvalitet och ekologi och således inte heller på eventuella miljö kvalitetsnormer. Fortsatt drift av ledningen innebär ingen påverkan på vattenmiljön. Eventuell påverkan på diken i samband med körning med arbetsmaskiner i ledningsgatan vid kanträdsavverkning hanteras under samråd enligt 12 kap 6§ miljöbalken.

Länsstyrelsen har bedömt att befintlig ledningen ej kan väntas medföra en betydande miljöpåverkan bland annat utifrån aspekten att det är en förlängning av nätkoncession på redan påverkad mark. Att istället gå runt nu kända hänsynsobjekt med en ny ledningsdragning skulle skapa ett nytt intrång, ny påverkan och kommer därför inte att utredas närmare.

Ellevio tackar för informationen och kommer att ha den i beaktande under arbetet med den kommande miljökonsekvensbeskrivningen.

Gällande strömgenomgång och kollisioner av fågel så är aktuell ledning en regionnätledning och räknas därmed som en ledning med högre spänning där kollisioner förekommer men strömgenomgång är mer ovanligt. Linorna har ett fasavstånd om ca 1,2–2,5 m och sitter horisontellt vilket även minskar risken för kollisioner.

Gällande övriga påpekanden om figurer och kartor tar Ellevio till sig detta och ser över om justeringar bedöms nödvändiga.

3.2 Övriga myndigheter och statliga verk

Svenska Kraftnät har tagit del av handlingarna för rubricerat ärende och har ingenting att erinra.

Elsäkerhetsverket väljer att inte yttra sig i samrådsskedet utan väljer att vänta till remissomgången från Energimarknadsinspektionen.

Trafikverket har tagit del av handlingarna i rubricerat ärenden och har inte något att erinra. Trafikverket vill dock tillägga att det vid eventuella justeringar av ledningens sträckning/stolpplacering är viktigt att Trafikverket kontaktas.

Ellevios bemötande

Ellevio kommer att kontakta Trafikverket vid eventuella justeringar av ledningens sträckning/stolpplacering.

Försvarsmakten har inget att erinra i rubricerat ärende.

Skogsstyrelsen har tagit del av ovanstående ärende och har inga synpunkter att förmedla.

SGU hänvisar till SGU:s allmänna riktlinjer och bifogar en generell handledning till hur relevant information kan sökas ut från deras hemsidan.

Ellevios bemötande

Ellevio tackar för informationen och kommer att ha den i beaktande under arbetet med den kommande miljökonsekvensbeskrivningen.

SIG har gått igenom aktuellt samrådsunderlag. Genomgången har avsett dels förorenad mark (miljögeoteknik) dels geotekniska säkerhetsfrågor avseende ras, skred och erosion. SIG har inget att tillägga avseende samrådet om nätkoncession.

I ett längre tidsperspektiv kan det vara idé att se över om det finns anledning att justera rutiner för inspektion, underhåll, röjning och avvattnings m.m. även i befintliga ledningsgator avseende skyfall, nederbörd, flöden i diken/körspår etc. ur ett klimatförändringsperspektiv. Det kan också avse stolpar eller andra anläggningar nära större vattendrag eller i områden som kan översvämmas. Kraftig nederbörd, höga grundvattennivåer och stor ytavrinning kan vara ett problem ur erosions- och stabilitetssynpunkt i branta sluttningar med morän eller friktionsjord. Särskilt i samband med avverkning, trafik med arbetsfordon, anläggningsarbeten, djupa spårbildningar eller annan borttagande av vegetation. För en översikt av branta slänter finns en kartvisningstjänst med tillhörande vägledning på SIG:s hemsida. Under rubriken Ras och skred

finns en översiktlig tjänst från Skogsstyrelsen, i samarbete med SGI, som avser områden där skogsbruk och exploatering kan medföra risker. Det finns även en serie publikationer som Skogsstyrelsen, med SGI:s deltagande, har tagit fram avseende risker vid skogsbruk och exploatering i raviner och slänter.

Ellevios bemötande

Ellevio tackar för informationen och kommer att ha den i beaktande under framtida arbeten.

Strålsäkerhetsmyndigheten

SSM ser positivt på de åtgärder som vidtas av Ellevio för att säkerställa låg exponering hos allmänheten av elektromagnetiska fält.

Det är sedan miljöbalken som ska beaktas när det görs en bedömning huruvida olika alternativ och eventuella behov av exponeringsbegränsande åtgärder bör vidtas. Skälet till att miljöbalken blir tillämplig är för att det rör sig om icke-joniserande strålning som enligt balken benämns som miljöfarlig verksamhet och som inte är tillståndspliktig enligt strålskyddslagen. SSM delger vidare generell information om elektromagnetiska strålmiljön.

Ellevios bemötande

Ellevio tackar för informationen och kommer att ha den i beaktande under arbetet med den kommande miljökonsekvensbeskrivningen.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har inget att invända emot i detta ärende.

3.3 Företag och föreningar

Skanova/Telia Elskyddsärenden har inga speciella synpunkter på samrådet men hänvisar till Ledningskollens webbsida samt Telestörningsnämndens meddelande nr 21 för kontroll av telekablar lägen och kabelanvisning samt avståndsbestämmelser.

Telia önskar att så långt som möjligt behålla befintliga teleanläggningar i nuvarande läge för att undvika olägenheter och kostnader som uppkommer i samband med flyttning. Denna ståndpunkt skall noteras i planhandlingarna.

Tvingas Telia vidta undanflyttningsåtgärder eller skydda fiber- och kopparkablar eller anläggning för att möjliggöra exploatering förutsätter Telia att den part som initierar åtgärden även bekostar den.

Ellevios bemötande

Ellevio tackar för informationen och kommer att ha den i beaktande under det fortsatta arbetet.

Gävleborgs ornitologiska förening har inga synpunkter i ärendet.

3.4 Fastighetsägare, rättighetshavare och närboende

Fastighetsägare till Hudiksvall [REDACTED] anser att vi har fått väldigt dålig information kring detta med ledningsgatan.

Vi håller på att totalrenovera bostadshuset och får ett samtal för ca 3 månader sen av en person som inte heller visste något utan bara fick i uppdrag att ringa och berätta om detta "problem".

Dåligt tycker vi då personen som ringde inte kunde svara på våra frågor. Dåligt med information och sen inte hört något mer om detta förrän vi får ett brev i postlådan. Med åter igen dåligt med information kring just vårt problem.

Ska ingen inom Ellevio ta kontakt med oss angående detta? Vi har provat ringa olika personer på Ellevio men ingen har svarat eller inte fått det svar vi sökt efter.

Vi förstår inte vad som är problemet? De vill ansöka om förlängt tillstånd. Vadå för tillstånd? Betyder det att vi får vara med och tycka och bestämma om vi vill ha ledningsgatan där eller inte?

Om vi "godkänner" måste vi då riva? Hur ska vi kunna bygga upp det på annat ställe om inte det får byggas något på tomten pga. Ledningen? Tomten är inte stor. Och den ekonomiska biten. Man är inte gjord av pengar och det går inte att trolla fram pengar för att bygga hur som helst. Om vi säger nej? Vad händer då?

Åter igen. Vem ska kontakta oss angående detta? Gärna någon som har svar och ingen "som ringer åt Ellevio". Vi är otroligt besvikna och irriterad över detta.

Denna ledning förstör hela vår jordbruksfastighet om byggnader måste rivas, vad finns då kvar av tomten? Vi kan inte utnyttja tomten om inga byggnader får stå på den. Vi vill att ledningen ska flyttas eller grävas ner någon annanstans.

Hur är det med strålning/magnetfält från luftledningen? Vi har ett litet barn på 10 månader.

Om stolparna kommer att bytas blir det då kreosotstolpar igen? Cancerframkallande stolpar som man ska känna doften av hela tiden. Eller blir det någon annan sort?

Helst vill vi att någon som är ansvarig kommer hem till oss och pratar om detta samt förklarar exakt vilka byggnader som är berörda.

Vi har läst samrådsunderlaget på Ellevio men tycker det är lite luddigt.

Ellevios bemötande

Ellevio har svarat direkt till yttrande fastighetsägare där vi uppger att vi inser att det i samrådsunderlaget varit ottydligt när de särskilt berörda fastighetsägarna med eventuella elsäkerhetsproblem på sina fastigheter ska bli kontaktade. Det står i praktiken tyvärr bara att särskild dialog ska ske med berörda fastighetsägare utöver aktuellt samråd utan att närmre förtydliga när.

Vilka byggnader som berörs kommer behövas utredas vidare på plats tillsammans med er. En utgångspunkt är dock att från en ledning som den ni har på er fastighet ska byggnader hålla ett avstånd om minst 5 meter ifrån närmsta fas, men vissa undantag kan finnas för vissa mindre oelektrifierade byggnader. Av flygfotot att döma ser ert bostadshus ut att vara betydligt längre än 5 meter ifrån ledningen.

Vad gäller magnetfält från denna ledning så är detta mycket lågt och ligger långt under myndigheternas rekommendationer oavsett vart på er tomt vi befinner oss, detta pga att det går en relativt låg last på denna ledning i normalfallet.

Angående tillståndet, ni frågar vad det är för problem, i praktiken är det inget problem. För att driva ledningar krävs det tillstånd (linjekoncession). Förr i tiden när ett nätbolag sökte om tillstånd så var dessa begränsade till en viss tid och behövde med jämna mellanrum (25 år) förlängas. Varvid detta tillstånd nu behöver förlängas, ledningen över er fastighet ifråga är mycket gammal och har tidigare varit föremål för samma process om förlängda tillstånd. Detta är alltså ett standardförfarande som kallas ansökan om förlängd linjekoncession enligt Ellagen.

Som svar på om ni får vara med att bestämma så är det så att i slutändan är det Energimarknadsinspektionen som beslutar i ärendet. Men tillståndsprocessen där detta samråd ingår går till på så vis att Nätbolaget (Ellevio i detta fall) samråder enligt Miljöbalken med berörda fastighetsägare, myndigheter mm. All information som kommer in ligger till grund för det beslutsunderlag som sedan skickas till Energimarknadsinspektionen. Ni som fastighetsägare har alltså möjlighet att vara med och tycka till vid två tillfällen,

- 1. Ni kan yttra er på utskickat samråd, samt via den dialog vi har nu och kommer fortsatt ha beträffande några av byggnaderna på er fastighet.*
- 2. Energimarknadsinspektionen kommer att remittera er den slutliga ansökan om förlängd linjekoncession, ni får även då möjlighet att yttra er och vara med och påverka.*

Ellevio sätter generellt inte upp kreosotstolpar på tomter eller i direkt närhet till bostäder längre, i och med exempelvis risk för störande lukt. Vid det tillfälle när/om stolpen på er tomt ska bytas kommer den ersättande vara av ett annat material.

Ellevio har efter ovanstående svar fört ytterligare dialog med markägarna och tagit beslut om att ledningen ska flyttas en sträcka västerut för att på så sätt säkerställa att det horisontella avståndskravet enligt ELSÄK FS 2008:1 uppnås.